

Отже, процесуальний порядок проведення обшуку чи огляду житла, іншого володіння адвоката, приміщень, де він здійснює адвокатську діяльність, потребує подальшого нормативного реформування для забезпечення ефективного захисту неправомірного втручання в адвокатську діяльність та порушення адвокатської таємниці, що є необхідною умовою для ефективного викання захисником функції захисту у кримінальному процесі.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : затверджений Законом України від 13.04.2012 № 4651-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 37. – Ст. 11.

2. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 року № 5076-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

Грошове стягнення як захід забезпечення кримінального провадження та його відмінність від адміністративного штрафу

Мартинців А.М., здобувач кафедри кримінального права, процесу і криміналістики Прикарпатського юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор Басай В.Д.

Грошове стягнення як захід забезпечення кримінального провадження потрібно відмежовувати від адміністративного штрафу, який застосовується за ухилення від явки або злісну неповагу до суду і передбачений ст.185-3 та ст.185-4 КУпАП [3].

Одним із випадків накладення грошового стягнення на учасника кримінального провадження є ситуація, коли підозрюваний, обвинувачений, свідок, потерпілий, цивільний відповідач, який був у встановленому законом порядку викликаний (зокрема, наявне підтвердження отримання ним повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим шляхом), не з'явився без поважних причин або не повідомив про причини свого неприбуття. Грошове стягнення за неприбуття на виклик слідчого чи прокурора названих учасників провадження накладається у розмірі від 0,25 до 0,5 розміру мінімальної заробітної плати. За неприбуття на виклик слідчого судді чи суду - у розмірі від 0,5 до 2 розмірів мінімальної заробітної плати (ч.1 ст.139 КПК) [4]. Ст. 8 Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» від 16.01.2014 №719-VII встановлено, що розмір мінімальної заробітної плати з 1 жовтня 2014 року становитиме 1301 грн. [2]. Тобто грошове стягнення за неприбуття на виклик слідчого чи прокурора учасників кримінального провадження накладатиметься в розмірі від 325,25 до 650,5 грн., а за неприбуття на виклик слідчого судді чи суду - у розмірі від 650,5 до 2602 грн.

Відповідно до ст. 185-3 КУпАП неповага до суду, що виразилась у злісному ухиленні від явки в суд свідка, потерпілого, позивача, відповідача або в невідкоренні зазначених осіб та інших громадян розпорядженню головуючого чи в порушенні порядку під час судового засідання, а так само вчинення будь-ким дій, які свідчать про явну зневагу до суду або встановлених у суді правил, - тягнуть за собою накладення штрафу від двадцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів

громадян (від 340 до 1700 грн.); а злісне ухилення експерта, перекладача від явки в суд - тягне за собою накладення штрафу від двадцяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Стаття 185-4 КУпАП передбачає, що за злісне ухилення свідка, потерпілого, експерта, перекладача від явки до органів досудового розслідування чи прокурора - тягне за собою накладення штрафу від трьох до восьми неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 51 до 136 грн.) [3].

Аналізуючи дані норми бачимо, що мова в них йде про фактично ті ж порушення. Проте норми КУпАП – це норми загальної дії, котрі стосуються і адміністративного, і цивільного, і кримінального процесу, а ст. 139 КПК України є нормою, котра застосовується виключно в кримінальному процесі при накладенні грошового стягнення [1, с.16]. Вважаємо, що у випадку порушення кримінально-процесуальних норм має застосовуватись кримінально-процесуальна відповідальність, а саме її штрафна санкція – накладення грошового стягнення на учасника кримінального провадження. Крім того відмінність є також у розмірі відповідальності, оскільки розмір грошового стягнення, що накладається за вчинення кримінально-процесуального правопорушення, є значно більший в порівнянні з розміром адміністративного штрафу. Наприклад, відповідно до ч. 1 ст. 139 КПК України на свідка та потерпілого за одноразове ухилення від явки в суд може бути накладено грошове стягнення у розмірі від 650,5 до 2602 грн., а за злісне ухилення згідно ч. 2 ст. 139 КПК настає адміністративна відповідальність, а саме штраф у розмірі від 340 до 1700 грн. [4]. Хоча злісність ухилення є фактично тяжчим проступком. Злісність в ухиленні від явки, яка є обов'язковою ознакою складу правопорушення, передбаченого ст. 185-3 КУпАП [3], проявляється у навмисному усуненні, неодноразовій відмові від участі у слідчих та процесуальних діях. Факт злісного ухилення повинен підтверджуватись документами, які підтверджують офіційні виклики перекладача. Як докази відсутності злісності в ухиленні від явки можуть бути надані різні юридичні документи – лікарняні листи, документи щодо відрядження та ін..

Таким чином, грошове стягнення є санкцією кримінально-процесуальної відповідальності, заходом забезпечення кримінального провадження і його не слід отожднювати з адміністративним штрафом. У разі невиконання або неналежного виконання кримінально-процесуальних обов'язків слід накладати на учасника кримінального провадження виключно грошове стягнення, а не адміністративний штраф.

Список використаних джерел:

1. Толкаченко А.А. К вопросу о возможности наложения денежного взыскания на адвоката-представителя потерпевшего за нарушения порядка в судебном заседании / А.А. Толкаченко // Вестник МОВС. – №2/4. – 2007г. – С.16.
2. Про Державний бюджет України на 2014 рік: закону України від 16 січня 2014 р. // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 9. – Ст.93.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/>
4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>